

ΕΥΤΕΡΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

Φυλλάδι. 29.

Τόμος. Ζ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1853.

ΟΙ ΧΡΥΣΟΘΗΡΑΙ

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 27).

Ε.

Ἡ Ἄραφ ἀδυνατῶν νὰ ἐννοήσῃ τὸν ἡρώισμόν ὅστις ὑπηγόρευε τὴν διαγωγὴν ταύτην τοῦ Ἰακώβου Τερράλ, ἐξῆλθε τῆς αὐλῆς τῶν στανιδώματων, καὶ περιήρχετο, μετὰ προσπεποιημένης ἀμεριμνησίας, περὶ μικρὰν τινα ἐκ καλὰμων καλύβην ἡμι-κεκρυμμένην ὀπίσθεν μακρῶν φύλλων καὶ ἀναρριχωμένων στελέγεων. Ἡ καλύβη αὕτη ἦτον ὁ κοιτῶν τῆς Ἐλισάβετ, ἀμέσως ἀποσυρθείσης ἐν αὐτῇ, ἔφου ὁ σύζυγός της τὴν προσεκάλεσεν ἐπιτακτικῶς νὰ τὸν ἀφήσῃ μόνον ἐκεῖ δὲ ἐθρήνει ἡ δυστυχὴς πικρῶς, διότι τοσοῦτον ἐκ τῆς συνδιαλέξεως καὶ τῆς σκηπῆς ἦν διηγήθημεν ὑπέφερεν, ὥστε ἐντὸς τῆς καρδίας της ἐν ἀκαρεῖ ἐδολοφονήθη πᾶσα ἡ προτέρα αὐτῆς χαρά.

Ἐν τοσοῦτῳ δὲν ἠδυνήθη νὰ δικτηρηθῇ ἀπαθὴς

ἀπέναντι τῆς πραγματικῆς ἐμμονῆς ἣν ἀνέπτυξεν ἐνώπιόν της ὁ ἡμίδουλος Τερράλ, ὅστις καὶ τοὶ καταξοχισμένος καὶ ἐξησθενημένος ἐγνώριζεν ὅμως νὰ δειχθῇ ἀνώτερος τοῦ δεσπότη του, καὶ νὰ τῷ καταδείξῃ ὑποίαν ἄτιμον ἐνέργειαν πράξιν. Μετὰ πλείστης συγκινήσεως, ἀναλογιζομένη τὰ δεινὰ ὅσα ὑφίστατο ὁ τλήμων οὗτος ἐπὶ τοῦ στανιδώματος, ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ καταφρονήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Κ. Φαβιέρ. καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν κατὰδικον, νὰ τὸν παρηγορήσῃ διὰ τὰς βασάνους του, καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ οὕτω τὴν ταπεινώσιν του, τῆς ὁποίας κατεδίκασεν ἑαυτὴν ὡς πρόξενον. Καὶ ὅμως ἐδίστασεν ἐπὶ μικρὸν, ἀλλὰ τέλος τὸ ἀπεφάσισε καὶ φρονούσα ὅτι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ μεσημβρινοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἡρεμίας, ὁ σύζυγός της ἐκοιμάτο ἐπὶ τῆς κρεμαστῆς του κλίνης καὶ ὅτι οὐδὲν βλέμμα ἐνεδρεῖται τὰ βήματά της, τὰ ὅποια καὶ αὕτη ἡ ἴδια ἀνεγνώριζεν ὡς τολμηρά, ἐξῆλθεν ἡρέμα τῆς καλύβης, καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν αὐλὴν τοῦ στανιδώματος προσέχουσα πάντοτε περὶ ἑαυτήν. Δὲν παρετήρησε μολαταῦτα τὸν Ἀκακίαν χωμένον εἰς ὑψηλόν τι δένδρον καὶ

διὰ τοῦ ὄμματός κατασκοποῦντα. Ὁ μισαρκὸς, ἅμα τὴν εἶδον εἰσελθοῦσαν ἐντὸς τῆς αὐλῆς, τρέχει πρὸς τὴν θύραν τοῦ κυρίου του.

— Ἀπηγόρευσα ῥητῶς νὰ διαταράξουν τὴν ἡσυχίαν μου, ἀνέκραξεν ὁ Κ. Φαβιέρ. — Συγγνώμην, δέσποτα, τῶ ἀπαντᾷ ὁ Ἀκακίας, διότι σὰς φέρω μίαν εἰδήσιν. — Ποίαν εἶδισιν; — Ἡ Κυρία πορεύεται νὰ ἴδῃ τὸν Τερράλ εἰς τὸ σανιδώμα, αὐθέντα. — Ἄ! ὅλος ὁ κόσμος λοιπὸν με περιφρονεῖ ἐδῶ! λέγει ὁ Γοντράν ἀνοίγων τὴν θύραν. Ακολούθει με, Ἀκακία. Ἡ συνομιλία των θὰ εἶναι περιέργος καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὴν ἀκούσω.

Καὶ ὄντως ἡ Ἐλισάβετ εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν αὐλὴν ἐλαφρῶς, ὡς ἡ σκιά. Ὁ Τερράλ αὐτὸς δὲν εἶχεν ἐννοήσῃ τὸν κρότον τῶν βημάτων της· ὁ δυστυχὴς, στηριζόμενος εἰς τοὺς ἀγκῶνάς του, ἐζήτει νὰ προφυλαχθῇ, διασταυρῶν τὰς χεῖράς του ἐπὶ τοῦ προσώπου διὰ τὴν διακκιούσαν θερμότητα τοῦ ἡλίου.

— Δυστυχῇ ἰκῶως! τὸν λέγει ἡ νεάνις, πόσον θὰ ὑποφέρεis!

Ἀκούων τοὺς λόγους τούτους τοῦ προφερθέντος διὰ μελωδικωτάτης φωνῆς, ὁ Τερράλ ἐπίστευεν ὅτι ἔβλεπεν ὄνειρον· ἀλλ' ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἀναγνωρίσας τὴν Ἐλισάβετ, ἡ σθάνῃ τὸ αἷμά του ἐπιστρέφον εἰς τὰς φλέδας του. — Ἡ Κυρία ἐδῶ! ἐπιθύρισε μετὰ τεταραγμένης φωνῆς. Ἐλάβετε εὐσπλαγχνίαν δι' ἐμὲ, ὑμεῖς ἡ σύζυγος ἀδυσωπῆτου δεσπότη, ὅστις με τιμωρεῖ. Ὡ! εἰσθε καὶ ἀγαθὴ καὶ ὠραία ὡς ἡ παρθένος, δέσποινα! Ἰδοὺ, βλέπετε, Κυρία, ὅτι ὁ ἡμίδουλος θεωρεῖται ὡς τι; ἀνάγωγος ὑπηρέτης, ὡς τι; σκύλος ἡ ἱέραξ, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ δεσπότη του, καὶ ὅτι ἡ καρδιά του ὀφείλει νὰ ἀναισθητῇ πρὸς τὰς περιῤυθρίσεις, ὡς τὸ σῶμά του πρὸς τοὺς ἀνέμους, τὴν βροχὴν ἢ τὸν ἥλιον. Naί! Τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Δὸν-Γοντράν. Ἀλλ' ὑμεῖς, Κυρία, ἐννοεῖτε ὅτι ἡ καρδιά ἡμιδούλου εἶναι ἐπιδεκτικὴ καὶ μίσους καὶ ἀφοσιώσεως, διότι καὶ ὑμεῖς ὑποφέρετε!

— Μὴ καταγρίνης τὸν Κ. Φαβιέρ, τῶ ἀπαντᾷ προσηῶς ἡ Ἐλισάβετ· εἶναι εὐγενὴς καὶ γενναῖος, ἀλλ' αἱ δυστυχίαι κατεσκήρυναν τὴν καρδίαν του, καταστήσασαι αὐτὸν ἀπαθῆ, σκληρὸν καὶ ἄδικον. Θέλω προσπαθῆσαι νὰ ἐπιτύχω παρ' αὐτῷ τὴν χάριν διὰ τὸ λοιπὸν τῆς ποινῆς σου, ἥδη ὅτε ἡ ὀργή του κατεπραῦνθη! — Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τῷ ὀφείλω οὐδὲν, τὴν διακόπτει ἀγροίκως ὁ ἡμίδουλος. Δὲν θέλω νὰ ἰκτεύσητε δι' ἐμὲ τὸν ἀνθρώπου ὅστις σὰς ἠπειλῆσε, σὰς, ὃν γλυκύτερον ἀγγέλου, καὶ ὅστις ἐσχόπευε νὰ σὰς κτυπήσῃ, ὡς κτυποῦν τοὺς δούλους, σὰς τὴν ὁποίαν ὠρεῖαι νὰ λατρεύῃ γονυκλιτῆς. Δὲν θέλετε κατορθῶσαι ἄλλο ἢ νὰ ἐπαναφέρετε τὴν καθ' ὑμῶν ὀργὴν του καὶ δυστυχῶς δὲν θὰ δυναθῇ νὰ τύχω ἐκεῖ, ὅπως δεχθῶ ἐγὼ ἀνθ' ὑμῶν τὸ κτύπημα.

— Σιώπα, δυστυχῇ, τὸν λέγει ἡ νεάνις περι-

φοβὸς διὰ τοὺς αὐθάδεις τοῦ λόγου. Μὴ λησμονῇς ὅτι ὁ Κ. Φαβιέρ ὑπῆρξεν ἐν τῇ Γαλλίᾳ εἰς τῶν περιφνεστέρων εὐγενῶν, εἰθισμένος νὰ τὸν ὑπακούουν, καὶ ὅτι ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ ὕψους τῆς πριγκιπικῆς του ὑπάρξεως εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἀνυπόφορον ταύτην δι' αὐτὸν μόνωσιν. Ἔτο πιστὸς θεράπων, Τερράλ, καὶ μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃς, διότι εἶναι ὃν δυστυχὴς. Ἰπάρχουσιν ὁδῶναι, χεῖρονες τῶν ὀδυνῶν τοῦ σανιδώματος, πιστευτὸν με! — Λέγετε ὅτι ὁ Δὸν-Γοντράν εἶναι δυστυχὴς, δέσποινα, ὑπέλαβεν ὁ ἡμίδουλος, καὶ ἀγαπάται παρ' ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς συναινείτε νὰ ζητε αἰετοπε μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ μυχῷ τῆς ἐρήμου ταύτης! — Ὡ! ἀπαντᾷ ἡ Ἐλισάβετ, τί δὲν ἐδίδον, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ αἷμά μου, ὅπως τῷ χορηγῆσω πᾶν ὅ,τι τῷ εἶναι ἀναγκαῖον, ἀναπόφευκτον! — Καὶ τὸν ἀγαπάτε μέχρι τοσοῦτου βαθμοῦ, δέσποινα; ἀνέκραξεν ὁ Τερράλ. Γότε, ὁ αὐθέντης καθίσταται ἱερός καὶ δι' ἐμὲ, διότι ὡμῶς νὰ ἀγαπῶ πᾶν ὅ,τι ἠθέλετε ἀγαπᾶ, ἀφ' ἧς στιγμῆς περιποιεῖσθε μετὰ τοσαύτης ἀγάπης ἐκπνέουσιν τὴν δυστυχῇ μου μητέρα! — Δὲν ἔκκαμα ἢ τὸ καθῆκον χριστιανικῆς γυναικὸς! ἀπαντᾷ ἀφελῶς ἡ Ἐλισάβετ.

— Ὡ! τὸ νὰ δεικνυταί τις χριστιανὸς πρὸς τοὺς ἡμιδούλους ἢ καὶ τοὺς δούλους, ἐπιθύρισε ὁ Τερράλ μετὰ φωνῆς ἀσθενεστεράς, εἶναι ἀληθῶς ἄγιος! . . . Naί! . . . εἰσθε . . . ἁγία.

Μόλις ἡδυνήθη νὰ τρυκίσῃ τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις, καὶ εἰδὸς τι σκοτοδινιάσεως πυρετώδους ἐθάμβωσε τοὺς ὀφθαλμούς του. Τὸ αἷμα ἐβόα καὶ ἐσύριζεν εἰς τὰ ὠτά του· ἡ φωνὴ του ἀπέθνησκεν εἰς τὸν πεφλογισμένον του λάρυγγα.

— Δὲν δύνασαι πλέον νὰ ὑποστῇς τὴν τιμωρίαν ταύτην, ἀνακραῖζει ἡ νεάνις συγκεκινημένη. Ὡς σε βοηθήσω ν' ἀπαλλαχθῇς τοῦ σανιδώματος! — Δὲν εἶναι τίποτε, Κυρία, τῇ λέγει ὁ ἡμίδουλος, ὠχρὸς ὡς τὸ σάβανον καὶ προσπαθῶν νὰ ὑπομειδιάσῃ . . . ὁ ἥλιος . . . καὶ ἔπειτα ἡ δίψα. . . ὁ λαίμῳς μου φλέγεται!

— Ἡ δίψα! Τερράλ, ἀπήντησεν ἐκείνη, καὶ δὲν τολμᾷ νὰ τὸ εἴπῃς! . . ἀμέσως γεμίζω τὴν λάγνηνον, καὶ τὴν φέρω εἰς τὰ χεῖρά σου!

— Ὁ αὐθέντης ἀπηγόρευσε καὶ τοῦτο, ἐπιθύρισε ὁ ἡμίδουλος μετὰ φωνῆς ἐτι ἐξησθενημένης. — Τί πειράζει! ἀπαντᾷ ἡ Ἐλισάβετ ἀπομακρυνομένη. — Προσέξατε, δέσποινα, μὴ τὸν ἐρεθίσετε καθ' ὑμῶν ἐνεκα τοῦ ἀθλίου Τερράλ, προσέθηκεν εὐτοῦς. Διότι, προτιμῶ ἐπὶ μίαν εἰσέτι ὅλην νὰ ὑποφέρω ἡμέραν, προτιμῶ ν' ἀποθάνω, ἢ νὰ σὰς ἴδω ἐκ νέου περιῤυθριζομένην!

Ἡ νεάνις ἐφρίξεν ἐν ἑαυτῇ, διότι ἐγίνωσκε τὴν ἀκατάβλητον ἐπιμονὴν καὶ θέλησιν τοῦ Κ. Φαβιέρ, ὅστις ἠδύνατο ἴσως νὰ εὐσπλαγχνισθῇ ἓνα μαῦρον ὡς κτήμᾳ του, ὡς ἰδιοκτησίαν του, ἀλλὰ τὴν ἐμελε παρὶ τῆς ζωῆς ἐνὸς ἐλευθέρου ἐργάτου, ἐνὸς ἀπλῶς ὑποχρεωθέντος.

Ἐντοσούτῳ ἐκείνη ἀπήντησε μετὰ σταθερότητος.

— Ἐὰν ὁ Γοντράν σε ἔβλεπεν, καταστρεφόμε-

νον ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τούτου, αὐτὸς μόνος ἤθελε φέρεי τὴν λάγνηνον. Ἐν δὲ σφάλλω παρακούουσα αὐτῷ, ἡ τιμωρία αὐτῆς πέσῃ ἐπ' ἐμοῦ.

Καὶ ἀπομακρυνθεῖσα, ἔλαβε καὶ ἐπλήρωσεν ὕδατος τὴν λάγνηνον, δι' ἧς ἐποτίζοντο οἱ ὑπὲρταί.

Ὁ δὲ Κ. Φαβιέρ παραυρίσκειτο ἀόρατος θεατῆς κατὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, μετ' ὑποκάπου ὁργῆς, καὶ στρέψας πρὸς τὸν μαῦρόν του τῷ λέγει:

— Δὲν θαυμάζω πλέον ἐάν ὁ παρὰδοξος αὐτὸς Τερράλ προσποιητῇ τὸν γενναῖον καὶ ἀνεξάρτητον. Ἄ! ἡ γυνὴ τοῦ δεσπότη γίνεται ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους πρὸς τοὺς ἡμιδούλους. Ἄς ἰδωμέν ἐν τούτοις μέχρι πόσου ὁ Κύριος Τερράλ θέλει ἐκτείνει τὴν οἰκειότητα ταύτην!

Ἡ Ἐλισάβετ εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὴν αὐλὴν, φέρουσα μετὰ πολλῆς δυσκολίας τὴν βαρεῖαν λάγνηνον, τὴν ὁποῖαν προσήγγισεν, μετὰ χάριτος ὅλως ἱερογραφικῆς, εἰς τὰ κατεξηραμένα τοῦ νεανίου χεῖλη, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ἔλαμψεν ἐκ τινος ἐλέμματος καὶ ἀνεκφράστου μειδιάματος.

— Τοῦτο εἶναι ἀληθῶς συγκινητικόν, λέγει μνηκτικρικῶς ὁ εὐγενὴς Φαβιέρ, καὶ ὁ Κ. Γριεζ ἤθελε προσφέρει ἀναμφιβόλως ἐκατὸν λουδοβίκια, ὅπως ἔχη τὴν θέαν μου. Ἡ σύζυγός μου ἤθελε τῷ χορηγήσει σχέδιον μαγευτικῆς εἰκονογραφίας. Τῷ ὄντι λαμβάνει θέσεις θαυμασίας.

ΣΤ.

Ὁ δὲ Τερράλ ποτισθεὶς μετ' ἀπληστίας ἐκ τοῦ παγετώδους ἐκείνου ὕδατος, ὕψωσα ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν ἀποταθείς πρὸς τὴν Κυρίαν του. — Πιστεύετε σπουδαίως, δέσποινα, τῇ λέγει, ὅτι μόνῃ ἡ πτωχεῖα κατέστησε τὸν σύζυγόν σας σκληρόν καὶ ἀνήμερον; — Εἰμαι ὑπερβεβιασμένη ἀπαντᾷ ἐκπληκτος ἡ Ἐλισάβετ, ἀλλὰ πρὸς τί αὕτῃ ἡ ἐρώτησις; — Πιστεύετε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἡμιδούλος, ὅτι, ἐάν αἰφνης ἡδύνασθε νὰ χορηγήσητε περιουσίαν τινὰ εἰς τὸν Κ. Φαβιέρ, θὰ καταστῇ οὗτος πρᾶσιλιν, ἀγαθὸς καὶ γλυκὺς πρὸς ὑμᾶς, Κυρία; — Ὡ! ἀμέσως θέλει με προσφέρει ἀπείρους θεράποντας, καὶ με στολίσαι ὡς εἰδωλὸν θέλει καυχᾶσθαι διὰ τὴν ὠραιότητά μου εἰς τὰ ὄμματα ἔλου τοῦ κόσμου, ἀντὶ νὰ με παραιτῇ ὡς τὸν ἀγνωστόν εἰς τοὺς θαλασσίους μυχοὺς μαργαρίτην ἀμέσως θὰ ἀπαλλαγῇ τῆς πλῆξεως ταύτης, ἀμέσως θὰ μ' ἀγαπᾷ, ἀπήντησε μετὰ πικροῦ μειδιάματος ἡ Ἐλισάβετ. Ναι, εἶναι ταπεινὸν νὰ τ' ὁμολογῶ, ἀλλὰ θέλω εἶδθαι εὐτυχὴς διὰ τὸν κόφρον τοῦτον ἔρωτα, εὐτυχὴς νὰ τὸν βλέπω ὑπερήφανόν δι' ἐμέ. Ἀλλὰ πρὸς τί τὰ τοιαῦτα ὄνειρα! ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶμαι διὰ τὸν Γοντράν, ἢ κώλυμα καὶ βῆρος!

— Δὲν εἶναι ποτὶς ὄνειρα αἱ ἐπιθυμίαι σας, δέσποινα, ἐπανελάθεν ὁ ἡμιδούλος μετὰ σταθερᾶς φωνῆς, καὶ ἐπειδὴ διὰ μίαν περιουσίαν δύναται τις νὰ σας προσφέρῃ εὐτυχίαν, σας λέγω ὅτι, θὰ εἴσθε εὐτυχῆς.

Ἡ Ἐλισάβετ, ὡς καὶ ὁ Φαβιέρ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀκακίας ἐθεώρησαν τὸν Τερράλ, ἐρευνῶντες μὴ αἱ

διαθιβρώσκουσαι αὐτὸν ἡλιακαὶ ἀκτῖνες τῷ ἐπέφερν πυρετὸν ἢ μανίαν.

— Ὡ! βλέπω ὅτι με νομίζετε μανιακόν, Κυρία. Ἀλλὰ βεβαιωθῆτε ὅτι ἔχω πληρὴς τὸ λογικόν μου, καὶ ἐντοσοῦτῳ ὅ,τι σκοπεῖω νὰ σας εἴπω θέλει σας φανῇ ὄνειρον παρὰδοξον, ναι, εἰς ὑμᾶς ἰδίως νεήλυδα εἰς τὰς ἐρήμους μας, αἵτινες ἐγκρύπτουν τόσα θέληγτρα πλησίον τοσοῦτον κινδύνων. Ἐκπληττεσθε, δὲν εἶναι ἀληθές; ν' ἀκούετε ἕνα ὑπηρετήν, ἕνα ὑποχείριον τοῦ συζύγου σας, ἐνδεδυμένον τοιοῦτοτρόπως καὶ ἀποθηνήσκοντα ἐκ τῆς δίψης καὶ πείνης, νὰ ὁμιλῇ οὕτω περὶ πλούτου καὶ περιουσίας; Ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται διότι ἀγνοεῖτε τὴν θαυμασίαν τύχην, ἥτις ἐνίοτε περιμένει ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους τινός, ἢ ἐντὸς τῆς κοίτης ἐνὸς ποταμοῦ, τοῦ ἀπτοήτους δρομῆς τῶν δασῶν καὶ τῶν ὁρέων τοῦ Μεξικοῦ. Ὁ ἄλγος τὴν τόλμην, Κυρία, νὰ σας ἀποκαλύψω τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς μου. Ἀπότου σας εἶδον ἀγρυπνοῦσαν κατὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ἐνταφίαν τῆς γηραιᾶς μου μητρὸς, ὥμωσα ὅλαι αἱ ἡμέραι μου νὰ ἀνήκουν εἰς ὑμᾶς, καὶ εἰς ὑμᾶς νὰ τὰς ἀφιερῶ. Ἐγνώριζα ὅτι ὁ σύζυγός σας εἶναι γάλλος ἐξ ὁρστος, δυστυχῆσας ἢ σχεδὸν δυστυχῆσας, καὶ ὅτι ὑμεῖς ὑπεφέρατε ἐξ αὐτῆς τῆς τοσοῦτον τρομερᾶς ἀλλαγῆς τοῦ βίου σας. Σας ἀνεπόλουν αἰέποτε εἰς τὴν διάνοιάν μου ὥραιαν καὶ ἀκτινοβολοῦσαν ἐξ ἀγαθότητος, γονυκλιτῇ καὶ ἱκετεύουσαν πλησίον τοῦ ἐκ ξηρῶν δένδρων κραβδάτου, ὅπου ἐξέπνεεν ἡ μήτηρ μου, ὅτε ἐγὼ ἐφθασα εἰς τὴν καλύβην τῆς, φέρων τέσσαρας ἀγρίους ἵππους, τοὺς ὁποίους καταδιώξας συνέλαβον καὶ καταδάμασα ἐντὸς τῆς ἐρήμου. Ὅποιον θέαμα δι' ἐμέ, εἰσελθόντα με κροδῖαν καὶ διάνοιαν πλήρη ἀγαλλιάσεως ἐντὸς τῆς καλύβης ἐκείνης. Κλονισθεὶς ἐν ἀκαρεῖ, ἔπεσα κεραυνόπληκτος ἐνώπιον τοῦ κραβδάτου. Ἐντοσοῦτῳ τότε μ' ἐκάματε σημείον, ν' ἀσπασθῶ τὴν μητέρα μου, καὶ σας ὑπήκουσα ὡς πιδίον. Ἡ δυστυχὴς γραῖα ἐνόησε τὸν ἀσπασμόν μου, τὰ χεῖλη τῆς ἐκίνηθησαν, καὶ νομίζω ὅτι τὴν ἤκουσα νὰ ψιθυρίσῃ ἅ ἰάκωθε! • Τὸ ὄνομά μου ἀνemieθῇ μετὰ τῆς τελευταίας τῆς ἀναπνοῆς, ὅποια ὁδὸν! Ὅταν πύρινα ἔχονα δάκρυα, σας εἶδον συγκαλίουσαν μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅτε ἐζήτουν νὰ κρύψω τοὺς λυγμούς μου ἀφ' ὑμῶν, με εἶπατε διὰ τῆς εὐφροσύνης καὶ διατρεμούσης φωνῆς σας. Πτωχὲ νέε, μὴ πνίγῃς τὴν λύπην σου! ἄφησε νὰ ἐξέλθουν αἱ φωναὶ τῆς καρδίας σου. Οὐδέποτε εἶχα ἰδεῖ, ἐγὼ τὸ ἄγριον τέκνον τῆς ἐρήμου, πλάσμα τοσοῦτον ἀγγελικόν καὶ ἀγαθοποιόν, καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν ἐπίστευα ὅτι ἔβλεπα ἀγγελικὰς ὀπτασίας εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἱερεῖς μ' ἐδίδασχεν νὰ πιστεύω. Ἐνοεῖτε λοιπόν, Κυρία, διὰ τὴν ἡσθάνθη ἐκτοτε τὴν ἀνάγκην νὰ σας ἐπαναβλέπω, νὰ ἤμαι πλησίον σας, καὶ νὰ με μεταχειρίζεσθε ὡς ἀπὶδα ἐναντίον τῶν κινδύνων τῶν ἐρήμων. Μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἤμην εὐτυχὴς ἐκ τῆς ἐλευθερίας καὶ εὐπόρου ζωῆς μου, καταδαμάζων ἵππους. Ὅταν ἐρρίπτα τὴν βαρεῖαν

μου χεῖρα ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἀγρίου τινὸς καὶ ἐλαττωματικοῦ ζώου, καὶ σφίγγων αὐτὸ διὰ τῶν σιδηρῶν μου γονάτων, τὸ ἄφρινα νὰ μὲ συμπαράφερῃ ἀστραπηδὸν, ὃ δὲ ἄνεμος ἐσύριζεν ὡς βολὴ εἰς τὰ ὄτα μου· κατεμέθυσκον ἐκ τῆς χαρᾶς, καὶ ὅτε αἱ ἱγνῦες τοῦ ζώου ὑπέκυπτον εἰς ἐμὲ, δὲν ἀντήλλαττον τὸν θρίαμβόν μου ἐκείνον, μὲ αὐτοκρατορίαν ὄλην. Τόσον εἶναι ὥραία ἡ ἐλευθερία! Καὶ ὅμως ἡ ἐλευθερία μὲ ἤτο τι ὀχληρὸν καὶ τὴν ἐπώλησα. Παρήτησα τὴν ζωὴν τοῦ δρομέως, διὰ νὰ σᾶς ἐκπληρώσω τὸ χρέος τῆς μητρός μου, ἐκμισθόνων ἐπὶ εὐτελεῖ τιμῇ τοὺς βραχίονας καὶ τὸν χρόνον μου εἰς τὸν Κ. Φαβιέρ. Ναι, ἦτο πολλὰ σκληρὸν δι' ἐμὲ, Κυρία, νὰ ἀναφαίνομαι ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν σας ὡς μισθωτὸς, ὡς συνάδελφος τοῦ ἀθλοῦ ἐκείνου μαύρου. Τὰς πρώτας ἡμέρας ὑπῆρξα εὐτυχής· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, τὸ εἶδα, δὲν ἠδυνάμην νὰ προσφέρω εἰς ὑμᾶς, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου, ἡ ταπεινὰς ὑπηρεσίας καθ' ἐκάστην, αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποκρυφθῶσιν ἐκ τῆς λύπης τοῦ μετώπου σας. Ἐφρόντιζα περὶ τῶν ἀνθῶν σας, περιεποιούμενη τὸν ἵππον ὃν ἠθέλετε ἀναβῆ, ἐπηγρύπνου κατὰ τοὺς περιπάτους σας, καὶ ὁ Ἀκακίας ἔκαμνε τὸ αὐτό. Τότε μόνον ἀναλογίσθην τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατρός μου, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χρυσοθήρου, καὶ ἰδέα τις παράδοξος μ' ἐπῆλθεν· ἀπεφάσισα ν' ἀποδράσω τῆς κατοικίας! — Ἐψεύσθης λοιπὸν εἰς τὸν κύριόν σου, Ἰάκωβε Τερράλ, τὸν ἐρωτᾷ ἡ Ἐλισάβετ, λέγων αὐτῷ ὅτι ἀπεπλανήθης εἰς τὰς ἐρήμους;

— Ἐψεύσθην, Κυρία, ἀπήντησεν ὁ ἡμίδουλος, διότι ἔνεκα ὑμῶν ἀπέδρων, καὶ ἠνώθην μετὰ τινον τολμηρῶν χρυσοθηρῶν, οἵτινες βαίνουν μετ' ὀπλοῦ σιδηροῦ ἐν τῇ χειρὶ, ὅπως ὁσφρανθοῦν τὰ μεταλλεῖα τῶν ἀδαμάντων καὶ τοῦ χρυσοῦ.

Ἡ Ἐλισάβετ ἤκουε τὸν Ἰάκωβον μετ' ἀπείρου περιεργείας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κ. Φαβιέρ καὶ ὁ Ἀκακίας προσήλθον ὄλην των τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν ἔκτακτον ταύτην ἀποκάλυψιν.

— Καὶ ποῖον ὑπῆρχε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν; ἐρωτᾷ ἡ νεάνις, πλέουσα ἐν μέσῳ ἀπιστίας καὶ κενῆς ἐλπίδος.

— Ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας ματαίως, κυρία, ἐξηκολούθησεν ὁ Τερράλ, ὑπέστην τὰς βασιάνους τῆς πείνης, τῆς δίψης καὶ τοῦ ἡλίου, ματαίως περιεφρόνουν τὴν μανίαν καὶ τοὺς ὄνυχας τῶν ἀγρίων ζώων. Ἀπελπισθεῖς, εἶχ' ἀποφασίσει νὰ ἐπανεέλθω ἐδῶ κατησχυμένος ὅτι τὸ θαυμάσιον ὄνειρόν μου ἀπώλετο καὶ κατεστράφη, ἐνῷ ἠλπίζα ὅτι θέλω τὸ φέρεῖ εἰς τὴν πραγματικότητα! Παρήτησα τοὺς συντρόφους μου, καὶ ἐπέστρεφα μόνος διὰ μέσου τῶν ἐρήμων πρὸς τὴν κατοικίαν, καταπεπληγμένος καὶ ἄθυμος. Ἐσπέραν τινὰ, ἐξητλημένος ἐκ τοῦ κόπου καὶ τρέμων ἐκ τοῦ ψύχους, ἀνεπαύσθην πρὸς ἄδενδρόν τι δάσος, ὅπου τὸ ἔδαφος κατεκαλύπτετο ὑπὸ στάκτης πυρίνης, ὡς ἐκ τῆς ἐκεῖ ἱσως διανυκτερεύσεως Ἰνδῶν. Ἐσκαπτόμενη τὴν λειποταξίαν μου, καὶ ἀπεχωρίζα

διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ῥάβδου μου τὴν εἰσέτι θερμὴν στάκτην, ὅτε ἀμέσως βλέπω ἀναπηδήσαντα ἓνα χάλικα ἄμορφον, καὶ δι' αὐτοῦ διαχυθεῖσαν θαμβῶδη λάμπιν ἐν μέσῳ τῆς σκιάς. Ἡ καρδιά μου ἤρchiσε νὰ πάλλῃ, Κυρία. Μὲ τρέμουσαν χεῖρα ἤρπασα τὸν χάλικα τοῦτον. Ἡ θερμότης τῆς πύργας τοῦ εἶχεν ἀφανίσει τὸ γήινον περικάλυμμα. Ἦτο δὲ μέγα τι τμήμα χρυσοῦ!

— Εἶναι δυνατόν! ἀπαντᾷ ἡ Ἐλισάβετ.

— Τεμάχια χρυσοῦ! ἐπανελάθεν ὁ ἐξόριστος μετὰ ὑποκώφου φωνῆς, προσκλινὼν ἔξω τοῦ παρθύρου.

— Οὔτε μίαν χαρὰς κραυγὴν ἐξέβαλε, Κυρία, ἐξηκολούθησεν ὁ Τερράλ, διότι κατέστην ἀμέσως ἀνήσυχος, δειλὸς, καὶ ἄπιστος ὡς ὁ φιλάργυρος, ἐφοδούμεν τὸς κλέπτας τῶν ἐρήμων· ἐφοδούμεν μὴ τὸ πρόσωπόν μου προδώσῃ τὴν χαρὰν μου! Ἐξέσχισα δὲ τὸν χιτῶνά μου καὶ τὸ ἐπανοφόριόν μου, ὅπως φαίνομαι ἐπὶ μᾶλλον ἐνδεής.

— Ποῦ εἶναι ὁ χρυσοῦς οὗτος χάλυξ, Ἰάκωβε, ἠρώτησε μία διατακτικὴ φωνή.

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ Κ. Φαβιέρ, ὅστις εἶχεν ὀρμήσει πρὸς τὴν αὐλήν.

Ἡ Ἐλισάβετ ὠπισθοπόρησε τεταραγμένη εἰς τὴν θέν τοῦ συζύγου της, ὅστις ἐπήδησε μέχρι τοῦ σανιδώματος.

— Ἄ! μὲ κατασκοπεύετε! τῷ λέγει, θεωρῶν αὐτὸν μετὰ καταφρονητικῆς ἡρεμίας ὁ ἡμίδουλος.

— Λέγετε ἀλήθειαν; ἀνακραεῖ ὁ Γοντράν.

— Ἀπαλλάξατέ με ἀπὸ τὰς πέδας ταύτας, ἀπήντησεν ὁ Τερράλ, καὶ θέλω σᾶς δεῖξει τὸν χρυσοῦν χάλικα, ὅστις εἶναι ἱκανὸς νὰ πληρώσῃ χιλιάδας τὴν ἐλευθερίαν μου.

Ὁ Κ. Φαβιέρ τότε τὸν ἀπέλυσε τοῦ σανιδώματος.

— Τώρα δώσατέ μοι τὸ μαχαιριδίόν σας, τῷ λέγει ὁ Τερράλ.

Μετὰ τινα στιγμὴν διαταγμῷ, ὁ ἐξόριστος τῷ ἔδωκε τὸ μαχαιριδίόν του. Ὁ δὲ Τερράλ σχίσας δι' αὐτοῦ τὸ φόρεμά του, ἔκαμε νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς γῆς τμήμα χρυσοῦ θαυμασίου μεγέθους, καὶ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς φάσεις διαλάμπον.

Ὁ Κ. Φαβιέρ ἐξέβαλε τότε κραυγὴν θαυμασμοῦ.

— Καὶ δὲν τὸν ἔκλεψας ἀπὸ κανένα; τὸν ἐρωτᾷ ἀγροίκως, διότι διὰ τῆς προφάσεως ταύτης ἠδύναντο νὰ εὖρῃ τρόπον νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ μαγικὸν τοῦτο τεμάχιον.

Ὁ Τερράλ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

— Ὅταν θελήσω, δύναμαι νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς τὴν κοίτην τοῦ μεταλλείου, διότι μόνος ἐγὼ τὴν γωρίζω.

— Λοιπὸν θὰ μ' ὀδηγήσης, ἔ; ἐπανελάθεν ζωηρῶς ὁ ἐξόριστος, θὰ μὲ παραχωρήσης τὸ δικαίωμα νὰ καρποῦμαι καὶ ἐγὼ τῆς ἀνακαλύψεώς σου; — Διατί; ἀπήντησεν ὁ Τερράλ, ἴσως διὰ νὰ σᾶς εὐγνωμονῶ διότι διετάξετε νὰ τεθῶ ἐπὶ τοῦ σανιδώματος. — Ἄλλ' ἡ ὥρελεια ἢν θὰ ἔχῃς ἐκ τοῦ μυστικοῦ σου θὰ ᾔναι γελοία, ἐάν τὴν κρύπτῃς.

διὰ σεαυτὸν μόνον, τῷ λέγει ὁ δεσπότης, ἐνῷ δι' ἀμφοτέρους μας δύναται νὰ ὑπάρξῃ πηγὴ θαυμασίας καὶ ἀνυπολογίστου περιουσίας. Γνωρίζεις ποίας ἡδονὰς καὶ τιμὰς δυνάμεθα νὰ ἐκχωμεν ; γνωρίζεις ὅτι ἀκινδύνως δυνάμεθα νὰ ἐκδικηθῶμεν πάντα ὑβρίσαντα ἢ περιφρονήσαντα ἡμᾶς κατὰ τὴν ἀμνηχανίαν μας ;

— Ὡστε βλέπετε κάλλιστα, Δὸν-Γοντράν, ὅτι ὤφειλον νὰ κρύπτω τὸ μυστικόν μου, ὅπως δυνθῶ νὰ ἐκδικηθῶ πρῶτον ὑμᾶς ἀτιμωρητί, διότι ὁ ἡμιδούλος γενόμενος ἑκατομμυριοῦχος, ἤθελε τολμήσει νὰ κάμῃ ἐλεημοσύνην εἰς ἓνα ἐξόριστον, τῷ λέγει μετὰ εἰρωνικῆς φωνῆς ὁ Τερράλ.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Κ. Φαβιέρ κατέστη ὠχρόν.

— Μὴ μὲ περιφρονῇς, Ἰακώβε, τῷ λέγει. Εἰσαι εἰσέτι ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου ἐνόσω ὑπάρχεις εἰς τὸν οἶκον τούτον, καὶ βοηθεῖα τοῦ Ἀκακία, σημείωσον ὅτι δύναμαι νὰ καταστείλω τὴν ὑπεροφίαν σου. — Γνωρίζετε καλῶς ὅτι οὔτε ἀπειλαί, οὔτε βίαι με πτοοῦσιν, ἀπαντᾷ ὁ Τερράλ. Ἐάν ἐπρόκειτο περὶ ὑμῶν μόνον, βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν ἤθελον ἀνεχθῆ οὔτε τὴν ἐλαχίστην τῶν ὑβρεῶν σας, δὲν ἤθελον δὲ σὰς ἀποκαλύψει τὸ μυστικόν τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἐάν μὲ ἐκρατούσατε δεδεδεμένον μέχρι θανάτου ἐπὶ τοῦ σανιδώματός σας. Ἡ κακοδαιμονία σας ἤθελεν εἰσθαι ἡ καλλιτέρα δι' ἐμὲ ἐκδίκησις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ δυστυχία σας ἐπιπίπτει συγχρόνως καὶ κατὰ μιᾶς ἀθώας γυναίκος, ἥτις ἐπηγρύπτει κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς μητρός μου ἀγωνίαν, εἰς ταύτην, εἰς τὴν Δόναν Ἐλισάβετ, παραχωρῶ τὴν περιουσίαν αὐτήν ! Τὴν δέχεσθε, Κυρία ; προσέθηκε μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς.

Ἡ νεάνις ἀνεσιέρτησεν εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς, κάθυγροι καὶ πλήρεις δακρύων, ἐταπεινώθησαν ἐνώπιον τοῦ μελαγχολικοῦ βλέμματος τοῦ Ἰακώβου Τερράλ.

— Εὐχαρίστησον τὸν γενναῖόφρονα θεράποντά σου, Ἐλισάβετ, τῇ λέγει τότε ὁ Κ. Φαβιέρ. Ἄλλως τε, δὲν θέλομεν φανῇ καὶ ἡμεῖς ἀχάριστοι πρὸς αὐτόν !

— Δέχομαι ! ἐψιθύρουν ἡ νεάνις, τῆς ὁποίας τὸ μέτωπον κατεκαλύφθη ὑπὸ ἐρυθρήματος, διότι ἠσθάνετο ἐαυτὴν ταπεινωμένην ἕνεκα τῆς ἐπονείδιστου πλεονεξίας τοῦ συζύγου τῆς, τῆς ὅλως ἀπαδόσης πρὸς τὴν εὐγενῇ τοῦ ἡμιδούλου ἀφιλοκέρδειαν.

Μετὰ ταῦτα, θέλουσαν ν' ἀποσυρθῇ ἡρέμα, ὁ εὐγενὴς μας τὴν ἐμπόδισε καὶ τῇ λέγει.

— Θέλομεν ἀναχωρῆσαι μεθ' ὑμῶν, Ἐλισάβετ, πρὸς ἀνέυρεσιν τοῦ χρυσοῦ. — Σὲ ἀκολουθῶ, Γοντράν, τῷ ἀπαντᾷ ἐκείνη. — Ὅχι, φιλάττη μου· μία γυνὴ δὲν εἶναι τόσον ἰσχυρά, ὥστε ν' ἀνθέξῃ εἰς ζωὴν τοιαύτην πλήρη πικριῶν καὶ κινδύνων. Καὶ πῶς λοιπόν ! θὰ μείνω μόνη εἰς τὴν κατοικίαν, ἄνευ βοηθείας τινός ; — Ὁ Ἀκακίας, ὁ πιστός μας μαῦρος, θὰ ἐπαρτυρῇ πλησίόν σου, Ἐλισάβετ.

Ὁ Τερράλ παρατηρεῖ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶδος ταραχῆς σχεδὸν ἀφανοῦς, ἥτις περιεχύθη

ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νέας δεσποίνης του, καὶ παράδοξόν τινα ἐξαψιν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ δούλου.

Καὶ στρέψας πρὸς τὸν Κ. Φαβιέρ, τῷ λέγει ἀμέσως.

— Ἡ ὁδὸς, ἣν θέλομεν διατρέξει, ὑπάρχει καὶ μακρὰ καὶ σχολιά, εἶναι ἀληθὲς, Δέσποτα, ὥστε καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἀκακία θεωρῶ ἀναπόφευκτον. Ἰσως ἀναγκασθῶμεν νὰ μείνωμεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ μεταλλεῖον καὶ νὰ παλαιώμεν ἐναντίον νυκτοληστῶν τῆς ἐρήμου, οἵτινες πιθανῶς τολμήσουν νὰ ἀντιποιηθῶσιν τὴν ἐκμετάλλευσιν ἡμῶν.

— Ἡ Δόνα Ἐλισάβετ, ἄλλως τε, εἶναι γενναία· θέλει ἔχει πληρεστέραν ἀσφάλειαν ἐν μέσῳ ἡμῶν ἢ ἐπὶ τῆς ἐγκαταλειπομένης ταύτης κατοικίας ! — Ἄς εἶναι, λέγει ξηρῶς ὁ ἐξόριστος. Ἰπαγε τώρα νὰ ἀναπαυθῇς, Ἰακώβε, καὶ αὔριον κάμνομεν τὰς προπαρασκευὰς τῆς ἐκδρομῆς.

Ὁ Τερράλ ἀπεμακρύνθη, ἡ δὲ νεάνις διευθύνθη πρὸς τὸν ἀνθῶνα τῆς οἰκίας. Ὅτε δὲ ἀμφοτέροι δὲν ἐφαίνοντο πλέον, ὁ Κ. Φαβιέρ ἀφῆκε νὰ τοῦ ἐκφύγῃ ὁ ἐξῆς μόνος λόγος — Ὁ ἀνόητος !

— Ὡ, ἐγνώριζα κάλλιστα ὅτι ὁ Τερράλ ἠγάπα τὴν κυρίαν, ἐψιθύρουν ὁ μαῦρος εἰς τὸ οὖς τοῦ κυρίου του. Καὶ ὄντως τρελλὸς μόνον ἢ ἐρωτευμένος δύναται νὰ προσφέρῃ μεταλλεῖον χρυσοῦ ὡς δῶρον εἰς μίαν γυναῖκα !

Ὁ Γοντράν ἐθεώρησε τὸν δούλον του μεθ' ὕφους ἀπευκαΐου.

— Ἐάν ἦναι τρελλὸς, ὠφελοῦμαι ἐκ τῆς τρέλλας του, τῷ λέγει· ἐάν ἦναι ἐρωτευμένος, θέλομεν τὸν ἐπιβλέπει, Ἀκακία, καὶ ἅμα ἡ κοίτη τοῦ χρυσοῦ μοὶ γίνῃ γνωστὴ, τιμωροῦμεν τότε τὴν ἀνοησίαν του !

Ζ'.

Πραγματικῶς δὲ μετὰ δύο ἡμέρας, ὁ ἐξόριστος Γοντράν, ἀκριβῶς πρὸς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς πρωίας, ἄφινε τὴν κατοικίαν τοῦ συνοδευόμενος παρὰ τῆς συζύγου του καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

Ἡμίονοι προηγούντο τῆς συνοδείας ταύτης, πεφορτισμένοι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν σκοπομένην ἐπιχείρησιν ἐργαλεῖα καὶ σκευῆ, ὁ δὲ Ἀκακίας εἶπετο αὐτῶν, κρατῶν μάλιστα, ὥπως τὰς ἀποτρέπῃ τῆς φυσικῆς των βραθυμίας.

Ὁ Κ. Φαβιέρ, ἡ Ἐλισάβετ καὶ ὁ Τερράλ ἀνέβησαν ἐπὶ ἵππων, παρὰ τοῦ τελευταίου τούτου παρασκευασθέντων· ἐξεληθόντες δὲ διὰ τῆς κοίτης τοῦ Οὐριδος, ἠκολούθησαν ἐκ τῆς φύσεως διαγραφείσας τινὰς ἀτραποὺς, διὰ μέσου πεδιάδος ἀδένδρου καὶ ἄνευ ἵχνους κατοικίας.

Τῶν ὁδοιπόρων τούτων οὐδεὶς ὠμίλει, διότι καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διακοινώσῃ φανερώς τὰς ιδέας, αἵτινες ἀπησχόλουν τὴν διάνοιαν ἐκάστου.

Αἱ δύο πρώται ἡμέραι διήλθον ἄνευ μεγάλων κόπων καὶ ἀξιοσημειώτων κωλυμάτων. Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς δευτέρας ἡμέρας, ὅποτε ἡ ἔρημος ἐπληροῦτο ἐκ τῶν ὑποκώφων καὶ, οὕτως εἰπεῖν, πα-

νηγυρικῶν τῆς νυκτός θερύδων, ὅποτε ἡ σκιά ἐδί-
δε μυστηριώδη τινὰ φωνὴν εἰς τὸν κράτον τῶν
διηνησιμμένων θάμνων, καὶ τὸν σπινθηροβολισμὸν
τῶν ἀμμοδῶν σφώνων οἵτινες κατέπιπτον ἐπὶ
τοῦ ὕδατος, εἰς τὸν θόρυβον τῶν ἀπειραρίθμων
σκιυπῶν, αἵτινες ἐπέτων ἐντὸς τῶν νυκτερινῶν ἀ-
ναθυμιάσεων, ὁ μαῦρος αἰφνιδίως σταματᾷ.

Παρατηρεῖ μετὰ πολλῆς καὶ λεπτομεροῦς προ-
σοχῆς τὸ ἔδαφος ἐπὶ τινὰ ὥρην, καὶ τρέξας πρὸς
τὸν Κ. Φαβιέρ τῷ λέγει.

— Αὐθέντα, ἔχω τι νέον. Εὐτυχῶς τὴν ἐσπέ-
ραν αὐτὴν ἡ σελήνη λάμπει τοσοῦτον, ὥστε ἡδυ-
νήην νὰ παρατηρήσω ἵχνη τινὰ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς
μαλακυνθείσης ἐνεκα τῆς καταιγίδος τῆς πρώτης
ταύτης.

— Ἄς τὰ ἴδωμεν, ἀνακράζει ἀνίσχυρος ὁ Τερ-
ρῶλ.

Καὶ ῥίφθεις ἔμπρὸς, κατέβη τοῦ ἵππου, καὶ ἐ-
ξέτασεν μικρολογικῶς τοὺς τύπους, αἵτινες ἦσαν ἐ-
σχηματισμένοι ἐπὶ τοῦ λασπώδους ἐδάφους. Οἱ
λοιποὶ τὸν περιεκύκλωσαν ἀμέσως, σπουδάζοντες
ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας του τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἐξε-
τάσεως ταύτης. Οὗτος δὲ ἐφαίνετο ἐπὶ μάλλον καὶ
μᾶλλον ἐκπληττόμενος.

— Εἶναι, λέγει, τὰ ἵχνη τῶν βημάτων ἐνὸς
ἵππου ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ ὁ ἵππος αὐτοῦ οὐ
δέποτε φαίνεται, κατεδαμμάσθη. Τί μανικαὶ πα-
ρεχδρομαί! ὦ! τὸν ἀναγνωρίζω ὁ ἀριστερὸς ὀ-
νυξ, εἶναι πλατύτερος τοῦ δεξιοῦ· ναι, εἶναι ὁ διά-
βολος τῶν ἵππων, ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς διώ-
κτης ἤδυνήθη ποτὲ ν' ἀναβῇ. Αὐτὸς κατεσύντριψεν
ἐπὶ ἐνὸς στελέχους τὸν δυστυχῆ Ἑρναντεῖ καὶ ἐ-
θραυσε τὴν κνήμην τοῦ συντρόφου μου Διέγ. Μὴ
δυναμένοι δὲ νὰ τὸν δαμάσωσιν, ἤρκεσθησαν μό-
νον νὰ χραζῶν ἐπὶ τοῦ προστερνιδίου του εἰδός
τι σταματᾷ διὰ πεπυρωμένου σιδήρου, καὶ τὸν ἀ-
πέλυταν εἰς τὴν ἔρημον, ἀποκαλοῦντες αὐτὸν ἐκ-
τοτε δαιμονισμένον.

— Ὁ ἵππος αὐτοῦ, ἀπήντησεν ὁ μαῦρος, διευ-
θύνῃ πρὸς τὸ ἀριστερὸν τῆς ἀτρατοῦ. Τὸ ἐνατιγ-
κτόν του τὸν ὠδήγησε καλῶς, διότι ἐκεῖ πλη-
σίον, εἰς ἀνεπαίσθητόν τινα ἀπόστασιν, ὑπάρχει
πηγὴ, ἥτις συγχροτεῖ μικρὰν τινα λίμνην, ὅ-
που ἴσως, τρέχει νὰ ποτισθῇ...

— Πηγὴ! καὶ διαπὶ δὲν τὸ ἔλεγε, πρότερον,
'Ακακία, τὸν διέκοψεν ζωηρῶς ὁ Κ. Φαβιέρ δὲν
πρέπει νὰ διατάζωμεν. Τὰ ζῶά μας εἰσιν ἀπην-
δμήνεα, ὥς φθάσωμεν εἰς τὴν πηγὴν ταύτην· θὰ δι-
έλθωμεν ἐν ἀναπαύσει τὴν νύκτα, καὶ αὐριον ἀνα-
λαμβάνομεν τὴν ὁδὸν μας.

Μειδιάμα παράδοξον ἀπήστραψεν ἐπὶ τοῦ προ-
σώπου τοῦ 'Ακακία, ἀλλ' ἀφανὲς καὶ ταχὺ ὡς ἡ ἀ-
στραπή, καὶ ὅτε ὁ Τερρῶλ τὸν ἐθεώρησεν ἀσκαρ-
δαμυκτεῖ, ὅπως τὸν ἐρωτήσῃ μὴ ὁ σταθμὸς αὐ-
τοῦ παρεῖχε κίνδυνον τινα, τῷ ἀπήντησε μετ' ἀ-
παθούς φυσιογνωμίας.

— Ἐκοιμήθην πολλάκις ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ὁ-
περ ἀνοίγεται ἀπὸθεν τῆς μικρᾶς λίμνης, ὅπότεν

μὲ μίαν μόνην καραβίαν ἐνέδρευα, μετὰ τοῦ πρώ-
του κυρίου μου, τὰς ἐλάφους ἢ τοὺς βονάσους, οἵ-
τινες κατέβαινον ἐκ τῶν δασῶν καὶ τῶν λόφων,
διὰ νὰ ποτισθῶσιν ἐντὸς τῆς πηγῆς.

— Καλὰ λοιπὸν, ἄς εἶναι, λέγει ὁ Τερρῶλ, ἄς
δεχθῶμεν ὡς ὁδηγὸν τὸν 'Ακακίαν, καὶ αὐριον ἀ-
ναλαμβάνομεν τὴν ὁδὸν μας.

Ἡ μικρὰ συνοδεία μας φθάνει μετ' ὀλίγον εἰς
τὴν προκειμένην ὁσιν, κεκοπιακυῖα, ἀλλὰ λησμο-
νήσασα καὶ τοὺς φόβους καὶ τοὺς κόπους τῆς,
ἐνώπιον τῆς ζωγραφικωτάτης θέας τῆς πηγῆς
ταύτης.

Ἵπῃρχεν ἐκεῖ λίμνη κυκλοτερής, ἐν ἧ εἰσέβαλ-
λον τὰ ὕδατα ἑρμητικοῦ τινος καταρράκτου, ὥς
βαρὺ τι ἐκ μαργαρίτου κομβολόγιον, ἐκ τοῦ ὕψους
ἐδὲ ἀμφιθεάτρου ἐκ λόφων. Ἡ σελήνη ἐξέριπτε τὴν
λευκὴν αὐτῆς λάμψιν, τὴν μελαγχολικὴν καὶ ἀμ-
φίβουλον, ἐπὶ τοῦ λεῖου τούτου κατόπτρου, ἐφ' οὗ
ἦσαν ἐξῆρμένα κατὰ θέσεις μακρὰ καὶ στίλ-
βοντα φύλλα ὑδροβίων φυτῶν. Ἐπὶ τῶν λόφων ὑ-
πῆρχον ἐστρωμένα συμπλέγματα ἀνακαρδίων· εἰς
δὲ τοὺς πρόποδας των ἠνοίγοντο σκιεροὶ θόλοι με-
λιῶν. Πλησίον τῆς πεδιάδος, ὅθεν οἱ ὀδοιπόροι μας
διήλθον, δύο κέδροι μόνον ὑψούντο ἐπὶ τῆς ὄχθης
τῆς λίμνης, καὶ κατὰ τινα ἀπόστασιν μάζα τις
ἄμορφος, εἰς ὄγκος λίθων ἢ κάλλιον εἰς σωρὸς βρά-
χων, οἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι ἠνέθησαν ἐκ σεισμοῦ
τῆς γῆς, καὶ ὅτι ἠπέλουν νὰ διαχωρισθῶσι καὶ
νὰ καταπέσουν κατὰ τὴν πρώτην θύελλαν. Αὐτὸ
δὲ ἦτο τὸ σπήλαιον, ὅπερ ἀνήγγειλεν ὁ μαῦρος,
καὶ ὅτε ὁ Τερρῶλ ἐφθασεν εἰς τὴν εἰσόδον, εἶδεν
ὅτι τριῶν ποδῶν εἶχεν ὕψος, καὶ ὅτι, πλατὺ κατὰ
τὴν βάσιν, προεχώρει στενούμενον, εἰς τρόπον ὥ-
στε ἐπρεπέ τις νὰ κύψῃ, ὅπως εἰσδύσῃ ὑπὸ τὸν ζο-
φερόν του θόλον.

Οἱ ἵπποι ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ εἰσελθῶσι διὰ τῆς
στενῆς ταύτης εἰσόδου, ὥστε ὁ Τερρῶλ ἐπρότεινεν
εἰς τὸν Κ. Φαβιέρ νὰ τοὺς δέσωσιν ἐπὶ τῶν στελε-
χῶν τῶν κέδρων κατὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης, αὐ-
τὸς δὲ καὶ ὁ μαῦρος ἐναλλάξ νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ
περιποιῶνται αὐτοὺς.

Κατὰ τὸ διάστημα ὅμως τοῦτο ἡ 'Ελισάβετ,
ἀφιπεύσασα, προεχώρησε πρὸς τὴν ὄχθην, ὅθεν
ἐθαύμαζε τὸ ἥρεμον καὶ μαγικὸν θέαμα, ὅπερ ἐνώ-
πιον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διεγράφετο. Οἱ μυστηριώ-
δεις τοῦ δάσους τόνοι, αἱ εὐφρόσυνοι καὶ ὕμναι·
τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν εὐωδιαί, οἱ τραχεῖς
καὶ βραχεῖς κλαυθμηρισμοί, οἵτινες μακρόθεν διέ-
κοπτον τὴν σιγὴν, οἱ καθωραϊζόντες τὸν οὐρανὸν
ἀστέρες, τὸ μόλις ἐπιβρυτιδούμενον ὕδωρ τῆς πη-
γῆς, ὅλα ταῦτα τὴν ἐπλήρωσαν εὐχαριστή-
σεως καθαρᾶς καὶ ἱλαρᾶς, ὅτε σκιρτῶσα παρητή-
ρει τὴν ὄχθην.

Διέκρινε τὸ ἔδαφος ὑγρὸν καὶ πεπιεσμένον ἀπὸ
χώματα βαθέα, ὡσανεὶ βαρεῖς ὄνυχες εἶχον δια-
σχίσει αὐτὸ κατ' ἀποστάσεις ἀναλόγους, τὰ δὲ
ἵχνη ταῦτα ἦσαν ἔτι μᾶλλον ἀξιοπαρατήρητα κα-

θόσον περίξ διέκρινε κλάδους κατεστραμμένων δένδρων καὶ φύλλων.

— Τί νὰ σημαίνουν τὰ σημεῖα ταῦτα; ἡρώτησε στραφεῖσα μετὰ κενοῦ τινος φόβου.

Ὁ πισθὲν της εὗρίσκετο ὁ μαῦρος, ὅστις διειτίθειτο νὰ δέσῃ τὰς ἡνίας τῶν ἡμιόνων του εἰς τὸ στέλεχος μιᾶς κέδρου. Ἐφάνη ἐναντιούμενος εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς νεάνιδος, καὶ ἔρριπεν ἐν βλέμμα πρὸς τὸ σπῆλαιον, ὅπως πεισθῇ ὅτι μήτε ὁ Κ. Φαβιέρ, μήτε ὁ Τερράλ ἠδύναντο νὰ ἴδωσιν ἢ ἀκούσωσιν, ἔπειτα δὲ ἀπήντησε δι' ὕψους ἀδιαφόρου.

— Οὐδεὶς ὑπάρχει φόβος, δέσποινά μου. Ταῦτα εἶναι ἔχνη ἀγρίων ἵππων οἵτινες ἔχουν τὴν ἑξιν νὰ ποτίζωνται εἰς τὴν πηγὴν, καὶ οἵτινες θὰ ἐφυγον ἴσως μετὰ ταραχῆς ἅμα μᾶς ἐνόησαν πλησιάζοντας.

Καὶ συγχρόνως δδεύει πρὸς τὰ ἔχνη, ὡσανεὶ δὲν προσεῖχε ποσῶς, ἔκαμε νὰ περάσωσιν ἐμπρὸς αἱ ἡμίονοι τὰς ὁποίας ἔμελλε νὰ ποτίσῃ μετὰ τρόπου τοσοῦτον φυσικοῦ, ὥστε τὰ ἔχνη ἐξηλείφθησαν ἢ ἐκαλύφθησαν καθ' ἣν στιγμὴν ὁ δεσπότης καὶ ὁ ἡμίδουλος Τερράλ ἐπανεύρισκον τὴν Ἐλισάβετ.

Ἰσως ἡ νεάνις ἤθελε μολαταῦτα ἐπιμείνειν ἐπὶ τῆς παραδόξου ταύτης παρατηρήσεώς της, ἐὰν τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὑπόκωφος χρεμετισμὸς δὲν διηκούετο, ὡσανεὶ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ μυχοῦ τῆς λίμνης. (ἀκολουθεῖ.)

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ.

(Συνέχεια ὅρα φυλλάδιο 28)

Ζ'.

Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΙΣ.

Τρία ἔτη παρήλθον.

Ἡ Ροζαλία ἔζησε διηνεκῶς ἐν μονώσει, ἐξερχομένη τῆς οἰκίας της μόνον τὰς Κυριακάς ἵνα ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐδέχθη τὴν συμφορὰν μετὰ γενναϊότητος, οὐδὲ ἐζήτησε νὰ διασκεδάσῃ αὐτὴν διὰ νέων σχέσεων. Ἐπὶ πολλὴν χρόνον ἐδέχετο τὸν σεβάσμιον ἱερέα, ὅστις ἦτον ὁ διδάσκαλος τῆς νεότητος, ὅστις βραδυτέρων συνέζευξεν αὐτὴν καὶ ὅστις ἦδη ἤρχετο ἀδιαλείπτως νὰ φέρῃ αὐτὴν παρηγορίαν, νὰ διευθύνῃ αὐτὴν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς παρηγορίας, νὰ ἀνακουφίξῃ τὴν καρδίαν της διὰ τῶν ἐργασιῶν ἀρχαίας καὶ εἰλικρινοῦς φιλίας, καὶ νὰ κρατῇ τὸ πνεῦμά της δι' ἀγαθῶν συμβουλῶν καὶ λέξεων ἐλπίδος.

Ἀπὸ ἐνὸς δὲ ἔτους ἐδέχετο καὶ τὴν ἐπίσκεψιν ἄλλου τινός, ἐπίσκεψιν φιλότατην καὶ ποθητὴν ὡς θέλμεν ἰδεῖ μετὰ ταῦτα.

Ἦτο καὶ ἔπρεπε νὰ ἦναι τεθλιμμένη. Ἀλλ' ἡ

δικαία αὕτη θλίψις της ἦτο σοβαρὰ καὶ περισκευμένη. Διέταξε τὰς ἐνασχολήσεις τῶν ἡμερῶν της μετὰ μεθόδου, καὶ διεσκεδάζε τὴν μονοτονίαν αὐτῶν καὶ διάρκειαν διὰ τῆς ἐργασίας, τῆς ἀναγνώσεως, τῆς σκέψεως καὶ τῆς προσευχῆς. Νέα καὶ περικαλλὲς, ἐθυσίαζε μετ' ἀποφασέως τὴν νεότητά καὶ τὴν καλλονὴν της εἰς τὸν ἐξίλασμον τοῦ σφάλματός της, διὰ τῆς ἐνθέρλου μετανοίας, διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τελείας ὑποταγῆς της (résignation) ἀπεδείκνυν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἐξευτελίζεται ἐξάπαντος εἴ ποτε ὑποπέσει εἰς σφάλμα, ὅτι μάλιστα εἴς τινας περιστάσεις, εἶναι ἀδικία καὶ βάρβαρος καταδίκη τὸ νὰ τὴν συγχέωμεν εἰς τὴν αὐτὴν περιφρόνησιν, δι' ἧς περιβάλλομεν τὰ ἄνευ εἶδους ὄντα, ὅταν αὐτὰ ἀφοσιοῖ τὴν ζωὴν της εἰς τὴν ἐξαγορὰν τοῦ σφάλματός της, εἰς τὰς σκληροτέρας δοκιμασίας καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῶν δυσκολωτέρων ἀρετῶν, καὶ ὅτι ὑποχρεοῖ αὐτοῦς ἐκείνους οἵτινες φέρονται πρὸς αὐτὴν ἄνευ εὐσπλαγχνίας, νὰ κλίνωσιν ἐνώπιον τῆς ἀνδρείας της καὶ νὰ σέβωνται τὴν δυστυχίαν της.

Ὁ Παῦλος Σαμπανῆ δὲν εἰχέι νὰ ὑποκρύψῃ τὸ ἄλγος του. Τὸ ψευδὲς τῆς θέσεώς του ἐβάρυνεν αὐτὸν καὶ δὲν ὑπεκρίνετο τοῦτο. Εἶχε μὲν ἱκανὴν δύναμιν χαρακτῆρος ὥστε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς τιμῆς του καὶ ν' ἀποφασίσῃ χωρισμὸν λυπηρότατον, ἀλλ' ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ τῆς καρδίας του, ἐθλίβετο ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ταύτῃ ἀνάγκῃ καὶ διέσωζε μετὰ φίλτρου τὰς λυπηρὰς ἀνὰ μνήσεις, ἀρεσκόμενος εἰς αὐτάς.

Ἡ φυσιογνωμία του, φύσει αὐστηρὰ, εἶχεν ἤδη ἔκφρασιν τινὰ μελαγχολικὴν, οἱ μέλανες ὀφθαλμοὶ του ἀπώλεσαν τὸ πῦρ αὐτῶν καὶ τὴν λάμψιν. Τὸ βλέμμα του, ἄλλοτε σταθερὸν καὶ τολμηρὸν, οὕτως εἶπεῖν, ἦτο ἤδη ἀβέβαιον καὶ σκοτεινόν, ὑποκνιάζομενον ὑπὸ τῆς μελαγχολίας καὶ τῆς ἀμηχανίας. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐκκλινεν ἐπὶ τὸ στήθος του καὶ ἐδέετο κόπου ἵνα τὴν ἀνεγείρῃ, καὶ αὐτὸ τὸ σῶμά του ἐκυρτοῦτο περιεπάτει κύπτων καὶ οὐδεμίαν ἐλάμβανε φροντίδα ἑαυτοῦ. Μετέβαλεν ἐπίσης τὸν τρόπον τῆς ζωῆς του. Δὲν ἐβλεπε κανένα, οὔτε ἐδέχετο εἰς τὴν οἰκίαν του. Οὔτε εἰς τοὺς περιπάτους, οὔτε εἰς τὰ θέατρα ἐφαίνετο πλέον, ἀφωσιούτο δὲ ὅλος εἰς τὰ χρεῖα τῆς θέσεώς του, καὶ ὅτε αἱ ὑποθέσεις του τῷ ἄφινον ὥρας τινὰς ἐλευθέρας, ἐδαπάνει αὐτάς ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ του, μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τέκνων.

Συνεχῶς ἡ ἀνάμνησις τῆς Ροζαλίας ἤρχετο νὰ ἐνασχολήσῃ τὸν νοῦν του. Τί ἄρα πράττει, ἡρώτα ἑαυτὴν μετ' ἀνησυχίας μερίμνης καὶ λησμονῶν τὴν ὀργὴν του, μόνη ἄνευ στηρίγματος, ἄνευ προστασίας, ἀποκεκρυμμένη παρὰ τῆς μητρὸς της καὶ τοῦ συζύγου, ἐστερημένη τῶν τέκνων, πόσον πρέπει νὰ ὑποφέρῃ καὶ πόσον, Θεέ, τὴν λυποῦμαι!

Καὶ τότε ἤλεγχεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῇ ἀδυναμίᾳ του